

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/073.00.1/Б/В.К 6.5-2023
	Екземпляр № 1	Арк 23/1

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/073.00.1/Б/В.К 6.5-2023
	Екземпляр № 1	Арк 23/1

ЗАТВЕРДЖЕНО
 Вченою радою факультету
 бізнесу та сфери обслуговування
 30 серпня 2023 р., протокол № 5
 Голова Вченої ради
 Галина ТАРАСЮК

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
 «ПЛАНУВАННЯ ТА КОНТРОЛЬ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА»**

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
 спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
 освітньо-професійна програма «Підприємництво, торгівля та біржова
 діяльність»
 факультет бізнесу та сфери обслуговування
 кафедра менеджменту, бізнесу та маркетингових технологій

Схвалено на засіданні кафедри
 менеджменту, бізнесу та
 маркетингових технологій
 29 серпня 2023 р., протокол № 6
 Завідувач кафедри
 Тетяна ОСТАПЧУК

Гарант освітньо-професійної
 програми
 Катерина БУЖИМСЬКА

Розробник: д.е.н., проф. Тарасюк Г.М., к.е.н., доц. Вигонський В.Г.,
 к.е.н., доц. Сотник А.А.

Житомир
 2023 – 2024 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/076.00.1/Б/В.К 6.5-2023
	Екземпляр № 1	Арк 23/2

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 5	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	за вибором	
Модулів – 2	Спеціальність 076	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2	«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»	3 (1стн)	3 (1стн)
Загальна кількість годин - 150		Семестр	
		5-й (1 та 2стн)	5-й (1 та 2 стн)
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи – 5,4	Освітній ступінь «бакалавр»	Лекції	
		32 год.	8 год.
		Практичні	
		32 год.	8 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
86 год.	134 год.		
		Вид контролю: залік	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 42,7 % аудиторних занять, 57,3 % самостійної та індивідуальної роботи;

для заочної форми навчання – 10,7 % аудиторних занять, 89,3 % самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/076.00.1/Б/В.К 6.5-2023
	Екземпляр № 1	Арк 23/3

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування системи знань з методології розроблення перспективних і поточних планів у діяльності підприємства та контролю їх виконання.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- опанування форм, методів і процесу планування і контролю;
- вивчення структури і технології розроблення типових планів щодо економічного і соціального розвитку підприємства;
- формування складу показників і методики їх розрахунку;
- оптимізація виробничої програми.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

СК 10. Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва, торгівлі та біржової практики з урахуванням ризиків.

СК11. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення, виявляти потенційні (приховані) кризові явища.

СК 12. Здатність використовувати аналітичний матеріал та методичний інструментарій для обґрунтування економічних рішень в одній або декількох професійних сферах у межах спеціальності.

ПРН1. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.

ПРН2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

ПРН5. Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

ПРН20. Знати основи бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур з урахуванням ризиків.

ПРН21. Вміти самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення, виявляти потенційні (приховані) кризові явища.

ПРН22. Вміти аналізувати та оцінювати ефективність функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, стан функціональних підсистем підприємств, організацій та установ однієї або декількох професійних сферах у межах спеціальності.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/076.00.1/Б/В.К 6.5-2023
	Екземпляр № 1	Арк 23/4

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні засади планування і контролю на підприємстві

Тема 1. Сутність планування та особливості його здійснення на підприємстві

1. *Поняття та роль планування у господарській діяльності підприємства*

Сутність планування. Планування в термінах загальнополітичного, соціального, економічного і культурного середовища, де воно здійснюється. Планування як розумовий процес. Соціальний аспект планування. Взаємозалежність розумового та соціального процесів у плануванні. Синтез макро- і мікропідходів до планування; узгодження ймовірного і бажаного майбутнього.

Сучасний методологічний підхід до планування як діяльності, що орієнтована на прийняття рішень за умови обмеженості економічних ресурсів та альтернативності їх використання.

2. *Концепції планування*

Філософські концепції планування. Загальна характеристика трьох філософських концепцій планування: формальної, інкрементальної та системної.

Формальне планування, його суть, передумови, сфера використання. Можливість структурування складних проблем та пошук відповідного статистичного методу чи техніки моделювання для планування. Обмеженість формального планування.

Інкрементальне планування як антитеза формального. Визначення форми й суті планування відповідно до тих обставин, в яких воно здійснюється. Визначення динамізму проблем, довіра до людських знань та інтуїції. Спрощення та над упущення інкрементальних моделей.

Системний підхід до планування як синтез двох попередніх. Основна мета системного планування. Взаємодія із зовнішнім середовищем за умови його невизначеності та непередбаченості в системному моделюванні.

3. *Методологія планування*

Кількісні та якісні методи ідентифікації критеріїв і вибору плану. Планування як безперервний процес.

Раціональний вибір у плануванні. Раціональність як засіб аргументації допущень і висновків. Раціональний вибір, його різновиди. Технічний та економічний вибір мікросистеми. Багатоаспектність і поєднання проблем планування, їх мета і раціональність. Пріоритетність різних критеріїв раціонального вибору обґрунтування рішень. Загальні і спеціальні методи планування, їх характеристика.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/076.00.1/Б/В.К 6.5-2023
	Екземпляр № 1	Арк 23/ 5

Тема 2. Система планів підприємства

1. Класифікація планів підприємства

Система планів підприємства: зміст, особливості, взаємозв'язки. План як документ, результат планування. Різновиди планів. Техніко-економічне й оперативне планування, їх спільні риси та відмінності.

Стратегічне і поточне планування: суть, особливості, взаємозв'язок, відмінності. Відображення реальних умов, наявних людських і фінансових ресурсів у поточних планах. Безперервність планування.

2. Зміст і структура поточного плану

Зміст і структура поточного плану. Основні сфери діяльності підприємстві структурна побудова поточного плану. Основні розділи плану та показники, їх загальна характеристика. Функції поточного плану: координація діяльності підрозділів, мотивація, управління виробництвом тощо.

Поняття короткострокового та довгострокового періодів у діяльності підприємства, їх вплив на зміст та способи розробки планів.

3. Методи планування

Методи та інструментарій розробки планів. Загальна характеристика методичних підходів до обчислень планових показників. Вибір альтернативних варіантів планів. Узгодження наявних ресурсів і потреби в них. Варіації факторів виробництва й оптимальний стан підприємства.

4. Інформаційна база планування

Інформаційна база планування. Інформація як основа обґрунтування планових рішень. Надійність інформації, її вплив на точність плану та ступінь досягнення поставленої мети. Організація інформаційного процесу: накопичення, обробка, передача. Особливості прийняття рішень за неточної (неповної) інформації. Інформаційні технології у плануванні.

5. Організація процесу планування

Порядок розробки планів. Загальна процедура планування, її етапи. Логіка розробки системи внутрішньофірмових планів.

Організаційні форми планування. Розподіл повноважень в організації, яка планує. Функції і структура планової команди. Особисті якості плановика.

Організаційна культура планування і засоби для її підвищення.

Тема 3. Оперативно-календарне планування і контроль

1. Зміст та мета оперативно-календарного планування

Зміст, мета і завдання оперативно-календарного планування і контролю (ОКПК). Суть ОКПК, його мета і завдання. Зв'язок оперативно-календарного і техніко-економічного планування та контролю. Роль ОКПК у забезпеченні ритмічного виробництва.

2. Основні терміни і поняття ОКПК

Поняття об'ємного і календарного планування: виробнича програма підприємства і його підрозділів, узгодженість виробничих потужностей,

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/076.00.1/Б/В.К 6.5-2023
	Екземпляр № 1	Арк 23/ 6

структура фондів робочого часу і завантаження обладнання, величина незавершеного виробництва тощо.

Основні терміни оперативного-календарного планування і контролю: тривалість і структура виробничого циклу, планово-обліковий період, періодичність виробництва залежно від величини партії деталей. Різновиди календарних планів (циклограма, план-графік, стандарт-план тощо).

3. Нормативи в ОКПК

Календарно-планові нормативи в оперативному плануванні і контролі. Склад елементів, що характеризують систему ОКПК. Планово-облікові і контрольні-облікові одиниці, їх різновиди. Календарно-планові нормативи (періодичність і розмір партії деталей, тривалість і структура виробничого циклу, випередження щодо запуску і випуску). Форми доведення планового завдання і подання звіту про його виконання.

4. Системи ОКПК на підприємстві

Класифікація систем ОКПК. Загальна характеристика, переваги і недоліки подетальних, по комплексних і позамазовних систем, а також їхніх різновидів. Оцінка якості систем ОКПК; галузі їх раціонального застосування.

Тема 4. Маркетингові дослідження, планування збуту і контролю продукції

1. Поняття та роль маркетингових досліджень у плануванні

Зміст та призначення маркетингових досліджень. Економічний план споживання як основа планування збуту продукції широкого вжитку. Особливості планування збуту продукції промислового призначення.

Система показників маркетингових досліджень, їх характеристика.

2. Планування збуту продукції підприємства

Розробка плану збуту і контролю продукції. Порядок розробки плану і контролю продукції. Вартісні показники збуту, методика їх обчислення. Обчислення витрат на реалізацію. Розрахунки часткових збутових витрат за місцем їх виникнення. Обґрунтування рішень про стимулювання (селекцію) та обмеження (елімінацію) збуту.

3. Планування рекламної діяльності

Планування реклами. Комунікаційна політика у здійсненні планів збуту і контролю продукції. Методи обчислення витрат на рекламу. Планування і контроль обсягів робіт і розподіл коштів рекламного бюджету. Обґрунтування вибору рекламним засобів. Особливості планування і контролю рекламної діяльності стосовно товарів широкого вжитку і стосовно промислових товарів.

Тема 5. Планування виробництва продукції

1. Поняття та структура виробничої програми підприємства

Виробнича програма підприємства, її зміст та основні завдання. Поняття виробничої програми, її структура. Основні завдання плану і контролю

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/076.00.1/Б/В.К 6.5-2023
	Екземпляр № 1	Арк 23/ 7

виробництва продукції, зв'язок з іншими розділами поточного плану та вибраною стратегією. Показники плану і контролю, їх різновиди, зміна ролі вартісних показників у системі планування та контролю, оцінки діяльності підприємства в історичному ракурсі розвитку національної економіки.

2. Формування плану виробництва продукції

Особливості розробки виробничої програми як етапу стратегічного та довгострокового планування і контролю. Державний контракт і державне замовлення, їх роль у формуванні виробничої програми підприємства. Поняття номенклатури й асортименту продукції. Методика розрахунку товарної та валової продукції. Визначення оптимальних розмірів незавершеного виробництва.

3. Календарний розподіл виробничої програми

Вимоги до календарного розподілу. Вплив угод із замовниками на оптимальність розподілу. Скорочення номенклатури виробів, що виготовляються одночасно, як основний критерій раціональності. Оптимізація виробничої програми.

Тема 6. Матеріально-технічне забезпечення виробництва

1. Планування матеріально-технічного забезпечення

Зміст і основні завдання плану і контролю. Програмне планування і специфікації як основа для складання плану і контролю матеріально-технічного забезпечення. Диференційованість виробничої програми і стандартизація за принципом агрегування. Основні показники плану і контролю, порядок їх розробки. Об'єкти нормування. Зведений план матеріально-технічного забезпечення і матеріальний баланс: зміст, структура і методика розрахунків.

2. Планування потреби в сировині і матеріальних ресурсах

Планування і контроль потреби в сировині і матеріальних ресурсах. Методика обчислення потреби в ресурсах. Особливості визначення обсягу потреби щодо основних матеріалів, напівфабрикатів і допоміжних матеріалів, які нормуються стосовно окремих виробів. Планування і контроль потреби в матеріалах для допоміжних і обслуговуючих процесів.

3. Поняття та регулювання запасів

Запаси і їх регулювання. Види запасів; методика обчислення розмірів страхового, поточного, підготовчого та сезонного запасів. Система "максимум–мінімум" у плануванні та регулюванні запасів. Система "вчасно" (ІТ) і її доцільність. Прискорення реакції системи виробництва на якісні й кількісні зміни ринкового попиту. Визначення обсягів замовлень і планування зовнішніх перевезень. Методичні підходи до визначення оптимального розміру партії закупки. Витрати на закупку залежно від величини партії. Зберігання ресурсів і оптимізація замовлень. Вибір транспортних засобів для зовнішніх перевезень, коригування обсягів замовлень з урахуванням витрат та термінів доставки.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/076.00.1/Б/В.К 6.5-2023
	Екземпляр № 1	Арк 23/ 8

Тема 7. Забезпечення операційної діяльності виробничою потужністю

1. Поняття виробничої потужності та фактори впливу на неї

Виробнича потужність підприємства і фактори, що її визначають. Поняття виробничої потужності. Різновиди виробничої потужності – вхідна, вихідна, середньорічна – методи їх обчислення. Баланс виробничої потужності. Фактори, що визначають виробничу потужність підприємства, особливості їх впливу. Показники використання виробничої потужності. Поняття: “вузьке місце”, “провідна ланка”, “пропорційність”, “пропускна здатність обладнання”.

2. Порядок обчислення виробничої потужності

Методика обчислення виробничої потужності. Вихідні дані, необхідні для визначення виробничої потужності. Розрахунок виробничої потужності для умов однономенклатурного масового виробництва. Методика визначення виробничої потужності для умов багатноменклатурного одиничного або дрібносерійного виробництва.

3. Динаміка виробничої потужності

Динаміка виробничої потужності: функціональний аспект. Лімітовані фактори виробництва та вибір можливих варіацій поєднань. Заміщеність факторів та ліквідація диспропорцій виробничих потужностей підрозділів підприємства. Здатність виробничих факторів до розподілу, її вплив на планування і контроль ресурсного забезпечення виробництва.

Змістовний модуль 2. Планування і контроль розвитку підприємства

Тема 8. Персонал і оплата праці

1. Планування чисельності персоналу

Потреба підприємства у трудових ресурсах, основи її планування. Основні проблеми підприємства, зв'язані з фактором “праця”. Добір кадрів. Планування і контроль фонду робочого часу. Оплата праці. Основні показники плану, порядок його розробки. Планування і контроль чисельності і складу працюючих. Осмислення показників трудомісткості робіт, визначення норм і нормативів обслуговування виробничого процесу. Визначення чисельності робітників окремих категорій.

2. Планування продуктивності праці

Планування і контроль продуктивності праці. Обчислення показників продуктивності (виробітку), їх місце в обґрунтуванні потреби в робітниках. Визначення потреби в спеціалістах та менеджерах.

3. Особливості оплати праці та мотивації персоналу підприємства

Оплата праці. Показники плану, що характеризують оплату праці: сукупні та середні. Методи обчислення фондів оплати праці для різних категорій працюючих за різних систем та форм оплати праці. Матеріальне стимулювання працівників. Система премій за результати роботи; визначення розміру премій. Методи розподілу прибутку: часткова участь у капіталі та трудовий внесок.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/076.00.1/Б/В.К 6.5-2023
	Екземпляр № 1	Арк 23/9

Тема 9. Виробнича інфраструктура

1. Поняття та планування виробничої потужності

Планування і контроль забезпечення підприємства технологічною оснасткою. Планування потреби в інструментах універсального та спеціального призначення. Визначення планових розмірів запасів інструментів. Методика обчислення оборотного фонду інструментів.

2. Ремонтна служба підприємства та планування її діяльності

Ремонтне обслуговування виробництва. Методика обчислення ремонтних нормативів. Планування ремонту обладнання. Визначення трудомісткості ремонтних робіт і потреби в матеріально-технічних ресурсах, обладнанні та робітниках. Складання графіка планово-профілактичних робіт.

3. Планування роботи енергетичного господарства підприємства

Енергообслуговування підприємства. Нормування енергоспоживання. Розробка планових енергетичних балансів. Визначення потреби основного та допоміжного виробництва в енергії та паливі. Розробка планових графіків навантажень власних джерел енергопостачання.

4. Логістична інфраструктура та її планування

Транспортне обслуговування виробництва. Основні показники транспортного обслуговування: вантажооборот, вантажопотік. Розробка схеми вантажопотоків. Обчислення потреби в транспортних засобах.

Тема 10. Витрати виробництва

1. Планування витрат господарської діяльності

Зміст плану і контролю та порядок їх розробки. Основне призначення плану і контролю витрат виробництва, його завдання; взаємозв'язок з іншими планами в системі внутрішньофірмового планування. Послідовність розробки механізму планування і контролю. Основні показники плану і контролю, їх загальна характеристика та взаємозумовленість.

2. Формування планової калькуляції

Калькулювання собівартості продукції. Планова калькуляція, її зміст і завдання. Методика калькулювання собівартості продукції. Особливості калькулювання в різних галузях виробництва. Калькулювання за методом “покриття витрат”. Обчислення собівартості товарної продукції.

3. Планування непрямих витрат

Планування і контроль та розподіл непрямих витрат. Кошториси витрат на експлуатацію та обслуговування устаткування, загальновиробничих та загальногосподарських витрат, їх склад. Методика складання кошторисів непрямих витрат. Методи розподілу непрямих витрат при калькулюванні, їх поширення. Необхідність уточнення величини непрямих витрат на одиницю продукції, що випускається.

4. Складання кошторису витрат на виробництво

Складання кошторису витрат на виробництво. Суть кошторису, його

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/076.00.1/Б/В.К 6.5-2023
	Екземпляр № 1	Арк 23/ 11

призначення і структура. Методика основних розрахунків у кошторисі. Матрична таблиця узгодження кошторису витрат і собівартості товарної продукції. Узгодження витрат підрозділів основного та допоміжного виробництва. Обчислення собівартості валової, товарної та реалізованої продукції. Показники планування і контролю зниження собівартості продукції і сфера їх застосування. Методика обчислення зниження витрат виробництва за різними факторами.

Тема 11. Фінансове планування і контроль на підприємстві

1. Поняття та зміст фінансового плану

Зміст і завдання фінансового плану і контролю на підприємстві. Фінансовий план як картина очікуваного стану підприємства. Основна мета і завдання фінансового плану і контролю, їх структура. Порядок розробки плану.

2. Планування і контроль потреби у фінансових засобах.

Визначення потреби в основних та оборотних коштах, обґрунтування вибору форми скорочення потреби у капіталі (лізинг, факторинг тощо). Планування і контроль потреби в кредитних ресурсах, забезпечення ліквідності та платоспроможності підприємства.

3. Планування і контроль прибутковості підприємства

Пасивна й активна стадії складання плану з прибутку, їх зміст, відмінності. Прибуток від реалізації продукції і балансовий прибуток, методика їх розрахунку. Розподіл отриманого прибутку. Методи оптимізації грошових потоків підприємства. Показники прибутковості, методика їх обчислення. По факторні розрахунки зміни рентабельності виробництва.

4. Плановий баланс підприємства

Баланс підприємства, його структура. Плановий баланс підприємства, його основне призначення. Активи та пасиви балансу. Характеристика їх складових. Обчислення основних показників балансу. Оцінка фінансового стану підприємства на основі балансу доходів і видатків. Процентний та відносний методи обробки балансу.

Тема 12. Планування і контроль оновлення продукції

1. Планування оновлення продукції підприємства

Формування плану і контролю оновлення продукції, їх склад і завдання. Загальна характеристика планових і контрольних робіт у системі створення, підготовки виробництва і освоєння нової продукції. Завдання розробки плану і контролю. Нормативна база планування. Комплекс основних планових обчислень: трудомісткість робіт. Їх тривалість і вартість. Логічна та функціональна послідовність термінів і вартості робіт.

2. Обґрунтування доцільності оновлення продукції

Оптимізаційні планові розрахунки. Економічна ефективність освоєння нової продукції: методичні підходи, порядок обґрунтування. Вибір

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/076.00.1/Б/В.К 6.5-2023
	Екземпляр № 1	Арк 23/ 11

оптимального варіанта технологічного процесу. Методичні основи обчислення технологічної собівартості. Критична програма.

3. Планування витрат на освоєння нового виробництва

Планування і контроль витрат на підготовку та освоєння виробництва. Особливості планування і контролю витрат на науково-дослідні роботи. Закономірності зниження трудомісткості складних виробів і кількісні значення цих параметрів для виробів різних галузей виробництва.

Складання кошторису витрат та кошторисної калькуляції.

Імовірнісні методи планування і контролю підготовки виробництва та освоєння нових виробів. Поняття сітьових методів і моделей, їх термінологія.

Тема 13. Організаційно-технічний розвиток

1. Поняття організаційно-технічного розвитку

Завдання і зміст плану організаційного і технічного розвитку. Система показників технічного й організаційного розвитку, методика їх розрахунку. Порядок розробки плану.

Обчислення приросту прибутку (економії) від впровадження інноваційних заходів. Обґрунтування напрямків розвитку; взаємозв'язки в системі внутрішньофірмового планування і контролю.

2. Планування інвестиційної діяльності

Планування і контроль інвестицій. Визначення прибутковості об'єктів інвестування. Методичні підходи: обчислення дисконтованої вартості капіталу, внутрішньої процентної ставки, ануїтетів. Динамічне обчислення інвестицій та нові виробничі технології. Критерії вибору інвестицій. Вибір за умови визначеності. Прибутковість майбутніх інвестицій. Вибір за умови невизначеності. Ризик інвестицій. Фінансування за допомогою позичкового капіталу. Кредитне фінансування розвитку підприємства, його суть. Дія фінансового важеля (“ліверідж-ефект”); переваги і загрози для підприємства-кредитора.

Тема 14. Бізнес-планування

1. Поняття та структура бізнес-плану

Бізнес-план, його призначення і зміст. Особливості економічного обґрунтування рішень, що приймаються в процесі створення нового підприємства. Основні вимоги до змісту, структури та порядку розробки бізнес-планів. Загальна характеристика основних розділів бізнес-плану. Обґрунтування доцільності випуску нової продукції. Характеристика основних якостей продукції, її переваг перед існуючими.

2. Особливості складання окремих розділів бізнес-плану

Планування і контроль орієнтованих витрат, ціни та обсягу продажу продукції. План маркетингу: розповсюдження продукції, реклами і порядок ціноутворення.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/076.00.1/Б/В.К 6.5-2023
	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 23/ 12</i>

Планування і контроль виробництва продукції. Обґрунтування виробництва розрахунками виробничої потужності, матеріальними ресурсами. Планування і контроль витрат на виробництво продукції, їх динаміки в період освоєння. Планування і контроль добору кадрів, оплата їхньої праці.

Планування і контроль фінансів нового підприємства. Методика планування і контролю досягнення беззбитковості виробництва. План реалізації продукції.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/076.00.1/Б/В.К 6.5-2023
	Екземпляр № 1	Арк 23/ 13

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	лекції	практичні	самостійна робота	усього	лекції	практичні	самостійна робота
Модуль 1								
Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні засади планування і контролю на підприємстві								
Тема 1. Сутність планування та особливості його здійснення на підприємстві	10	2	2	6	10	1	-	9
Тема 2. Система планів підприємства	10	2	2	6	10	1	1	8
Тема 3. Оперативно-календарне планування і контроль	10	2	2	6	10	-	-	10
Тема 4. Маркетингові дослідження, планування збуту і контролю продукції	15	3	3	9	15	1	1	13
Тема 5. Планування виробництва продукції	10	3	3	4	10	1	1	8
Тема 6. Матеріально-технічне забезпечення виробництва	10	2	2	6	10	-	1	9
Тема 7. Забезпечення операційної діяльності виробничою потужністю	10	2	2	6	10	-	-	10
<i>Разом за змістовий модуль 1</i>	75	16	16	43	75	4	4	67
Змістовий модуль 2. Планування і контроль розвитку підприємства								
Тема 8. Персонал і оплата праці	10	2	2	6	10	1	-	9
Тема 9. Виробнича інфраструктура	10	2	2	6	10	1	1	8
Тема 10. Витрати виробництва	10	2	2	6	10	-	-	10
Тема 11. Фінансове планування і контроль на підприємстві	15	3	3	9	15	1	1	13
Тема 12. Планування і контроль оновлення продукції	10	3	3	4	10	1	1	8
Тема 13. Організаційно-технічний розвиток	10	2	2	6	10	-	1	9
Тема 14. Бізнес-планування	10	2	2	6	10	-	-	10
<i>Разом за змістовий модуль 2</i>	75	16	16	43	75	4	4	67
ВСЬОГО	150	32	32	86	150	8	8	134

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/076.00.1/Б/В.К 6.5-2023
	Екземпляр № 1	Арк 23/ 14

5. Теми практичних (лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Сутність планування та особливості його здійснення на підприємстві 1. Поняття та роль планування у господарській діяльності підприємства 2. Концепції планування 3. Методологія планування	2	-
2	Тема 2. Система планів підприємства 1. Класифікація планів підприємства 2. Зміст і структура поточного плану 3. Методи планування 4. Інформаційна база планування 5. Організація процесу планування	2	1
3	Тема 3. Оперативно-календарне планування і контроль 1. Зміст та мета оперативно-календарного планування 2. Основні терміни і поняття ОКПК 3. Нормативи в ОКПК 4. Системи ОКПК на підприємстві	2	-
4	Тема 4. Маркетингові дослідження, планування збуту і контролю продукції 1. Поняття та роль маркетингових досліджень у плануванні 2. Планування збуту продукції підприємства 3. Планування рекламної діяльності	3	1
5	Тема 5. Планування виробництва продукції 1. Поняття та структура виробничої програми підприємства 2. Формування плану виробництва продукції 3. Календарний розподіл виробничої програми	3	1
6	Тема 6. Матеріально-технічне забезпечення виробництва 1. Планування матеріально-технічного забезпечення 2. Планування потреби в сировині і матеріальних ресурсах 3. Поняття та регулювання запасів	2	1
7	Тема 7. Забезпечення операційної діяльності виробничою потужністю 1. Поняття виробничої потужності та фактори впливу на неї 2. Порядок обчислення виробничої потужності 3. Динаміка виробничої потужності	2	-
8	Тема 8. Персонал і оплата праці 1. Планування чисельності персоналу 2. Планування продуктивності праці 3. Особливості оплати праці та мотивації персоналу підприємства	2	-
9	Тема 9. Виробнича інфраструктура 1. Поняття та планування виробничої потужності 2. Ремонтна служба підприємства та планування її діяльності 3. Планування роботи енергетичного господарства підприємства	2	1

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/076.00.1/Б/В.К 6.5-2023
	Екземпляр № 1	Арк 23/ 15

	4. Логістична інфраструктура та її планування		
10	Тема 10. Витрати виробництва 1. Планування витрат господарської діяльності 2. Формування планової калькуляції 3. Планування непрямих витрат 4. Складання кошторису витрат на виробництво	2	-
11	Тема 11. Фінансове планування і контроль на підприємстві 1. Поняття та зміст фінансового плану 2. Планування і контроль потреби у фінансових засобах. 3. Планування і контроль прибутковості підприємства 4. Плановий баланс підприємства	3	1
12	Тема 12. Планування і контроль оновлення продукції 1. Планування оновлення продукції підприємства 2. Обґрунтування доцільності оновлення продукції 3. Планування витрат на освоєння нового виробництва	3	1
13	Тема 13. Організаційно-технічний розвиток 1. Поняття організаційно-технічного розвитку 2. Планування інвестиційної діяльності	2	1
14	Тема 14. Бізнес-планування 1. Поняття та структура бізнес-плану 2. Особливості складання окремих розділів бізнес-плану	2	-
РАЗОМ		32	8

6. Завдання для самостійної роботи

Питання для самостійного опрацювання студентами

Тема 1. Сутність планування та особливості його здійснення на підприємстві

1. Планування – наука чи форма реалізації політики?
2. Еволюція планування та її відображення у сьгоднішній практиці.
3. Інформаційне суспільство і зміна парадигми планології.
4. Інкрементальне планування сьогодні – «нова хвиля»

Тема 2. Система планів підприємства

1. Реінжиніринг бізнес-процесів і система планування на підприємстві.
2. Здатність до творчості як характеристика сучасного плановика.
3. Невизначеність завдань плановика на підприємстві: причини виникнення і шляхи зменшення.
4. Взаємозалежність культури ведення бізнесу і культури планової роботи.

Тема 3. Оперативно-календарне планування і контроль

1. Оперативно-календарне планування, його значення в організації виробництва продукції підприємства в ринкових умовах

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/076.00.1/Б/В.К 6.5-2023
	Екземпляр № 1	Арк 23/ 16

2. Ритмічність виробництва. Методи оцінки рівня ритмічності виробництва на підприємстві.

3. Особливості оперативного-календарного планування в одиничному виробництві.

Тема 4. Маркетингові дослідження, планування збуту і контролю продукції

1. Планування збуту продукції в умовах постійної зміни ринкового середовища.

2. Реклама, її значення у збільшенні збуту продукції, види реклам.

3. Як планується рекламна діяльність підприємства?

Тема 5. Планування виробництва продукції

1. Виробнича програма підприємства, її зміст і структура.

2. Планування обсягів виробництва продукції у вартісному вираженні.

Товарна продукція, характеристика, склад, розрахунки.

3. Валова продукція, характеристика, планування залишків не-завершеного виробництва.

4. Реалізована і чиста продукція, характеристика і визначення в процесі планування.

5. Оптимізація виробничої програми підприємства

Тема 6. Матеріально-технічне забезпечення виробництва

1. Які існують джерела МТЗ у ринкових умовах?

2. Які методи розрахунку потреби в МТР застосовуються в різних галузях виробництва?

3. Як регулюють рівень запасів МТР у цехах?

4. Які методи забезпечення цехів матеріальними ресурсами застосовуються на підприємствах?

Тема 7. Забезпечення операційної діяльності виробничою потужністю

1. Як проводиться обґрунтування виробничої програми потужністю підприємства?

2. Які показники характеризують використання виробничої потужності, методика їхнього обчислення?

3. Охарактеризуйте основні фактори виробництва та їхню заміненість.

Тема 8. Персонал і оплата праці

1. Які методичні підходи треба використовувати при визначенні міри скорочення втрат часу при визначенні планового балансу робочого часу одного робітника?

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/076.00.1/Б/В.К 6.5-2023
	Екземпляр № 1	Арк 23/ 17

2. Як треба враховувати вплив на планову чисельність ступеня багатостатного обслуговування, суміщення професій, розширення зон обслуговування?

3. Які треба ввести уточнення в методику розрахунку планового фонду оплати працівників, робота яких оплачується по місячних окладах?

Тема 9. Виробнича інфраструктура

1. Як впливає кооперація та спеціалізація на обсяги робіт з виготовлення інструментів та структуру інструментальних цехів?

2. Що впливає на розміри запасів та оборотного фонду інструментів?

3. Чому на підприємствах ремонтно-механічні цехи досягають значних розмірів?

4. За рахунок чого можна скоротити обсяги ремонтних робіт?

5. Які системи та форми оплати праці доцільно застосовувати для робітників по ремонтному обслуговуванню устаткування?

Тема 10. Витрати виробництва

1. Чи може підприємець випускати продукцію без плану по собівартості та чому?

2. Роль плану собівартості продукції в системі внутрішньфірмового планування, його зв'язок із іншими планами.

3. Калькулювання продукції в різних типах виробництва.

4. Методика планування собівартості готової та реалізованої продукції.

5. Як планувати витрати на ремонт устаткування?

Тема 11. Фінансове планування і контроль на підприємстві

1. Удосконалення управління фінансовими ресурсами на підприємстві.

2. Оцінка фінансового стану підприємства та стратегія його покращання.

Тема 12. Планування і контроль оновлення продукції

1. Фінансове обґрунтування рішень щодо оновлення продукції.

2. Методи оцінки та вибір проектів оновлення продукції на підприємстві.

3. Стратегія оновлення продукції, її значення та місце в загальнокорпоративній стратегії підприємства.

4. Дослідження факторів, що визначають інноваційну або консервативну орієнтацію підприємства.

5. Стратегія збуту та просування нової продукції на ринку.

6. Оцінка процесу сприйняття ринком нової продукції.

7. Оцінка можливостей завоювання та розширення ринків збуту нової продукції.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/076.00.1/Б/В.К 6.5-2023
	Екземпляр № 1	Арк 23/ 18

Тема 13. Організаційно-технічний розвиток

1. Техніко-економічний рівень виробництва, його основні елементи та структура.
2. Основні фактори технічного та організаційного рівня розвитку підприємства.
3. Процедура складання планів технічного та організаційного розвитку підприємства, їхні основні складові.
4. Методика оцінки ефективності організаційно-технічних заходів на підприємстві.

Тема 14. Бізнес-планування

1. Як обґрунтовується майбутній обсяг продажів із урахуванням еластичності попиту на продукцію?
2. Якою є методична основа планування обсягу виробництва продукції? Як обґрунтовується необхідне ресурсне забезпечення?
3. Як формується фінансовий план і враховуються ризики у бізнесі?

7. Індивідуальні завдання

Техніко-економічне обґрунтування господарської діяльності підприємства (за варіантами)

Таблиця 1 Об'єкти підприємницької діяльності

Найменування	Варіант									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Об'єм будівлі	11400	8800	8000	11000	10800	8300	10400	12600	1170	10200
Номенклатура виробів	А,Б,В,Г	Б,В,Г,Д	А,В,Г,Д	А,Б,Г,Д	А,Б,В,Е	Е,Б,В,Г	Е,А,Б,Г	Е,В,Г,Д	Е,Б,Г,Д	Е,Б,В,Д

Таблиця 2 Характеристика станочного парку підприємства

	Відсоток виконання плану, %	Потужність електродвигунів, кВт	Ціна верстату, грн.	Кількість одиниць обладнання по варіантах									
				0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Товарний	105	2,7	15000	22	21	13	14	14	12	22	23	18	19
Фрезерувальний	107	2,5	29000	12	14	18	16	18	20	11	12	10	11
Свердловальний	110	0,4	16000	9	10	9	11	6	8	12	11	14	12
Шліфувальний	102	3,5	17000	21	19	13	12	12	14	20	21	15	17

Таблиця 3 Об'єкти та обсяги підприємницької діяльності

Показники	Варіант							Ціна матеріалу, грн./т.	Вартість відходів, % від вартості матеріалу
		А	Б	В	Г	Д	Е		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Виробнича програма,	0	1100	1030	1200	1150	1250	1210		
	1	1150	1050	1100	1000	1220	1170		

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015							Ф-19.09- 05.01/076.00.1/Б/В.К 6.5-2023
	Екземпляр № 1							Арк 23/ 19

одиниць	2	1200	1070	1150	1040	1220	1080		
	3	1120	1090	1250	1060	1240	1110		
	4	1050	1100	1300	1080	1260	1130		
	5	1210	1120	1310	1100	1280	1150		
	6	1170	1140	1320	1120	1300	1250		
	7	1080	1160	1330	1130	1320	1300		
	8	1110	1170	1340	1140	1340	1240		
	9	1130	1180	1350	1160	1360	1260		
	План постачання, одиниць		1090	1050	1180	1020	1200	1220	
Норма трудомісткості, нормо-год.		76,2	79,6	28,2	48,2	22,8	38,4		
Середня годинна тарифна ставка, грн.		9,27	9,1	9,65	9,5	10,0	9,75		
Норми видатку матеріалу, кг./одиниця									
Матеріал 1		183	162	330	183	162	165	17000	2
Матеріал 2		18	135	78	14	78	65	12700	3
Матеріал 3		114	202	28	28	60	24	10500	6
Матеріал 4		26	30	28	30	28	30	8900	7

Перелік нормативів:

1. Вартість допоміжних матеріалів – 7 % від вартості основних матеріалів за виключенням відходів.
2. Баланс робочого часу – 1850 год./чол.
3. Чисельність допоміжних робітників 30 % від чисельності основних.
4. Чисельність 5000 грн.
5. Середня годинна тарифна ставка допоміжних робітників 21 грн.
6. Премія основним робітникам – 20 %, допоміжним 10%, керівного персоналу 30% від заробітної плати за тарифом.
7. Доплати і додаткова заробітна плата 15% від заробітної плати за тарифом.
8. Відрахування на соціальні заходи 22% від заробітної поплати за тарифом і доплат.
9. Одноразові заохочення та винагороди – 1% від заробітної плати за тарифом.
10. Ціна електроенергії – 0,9 грн. за 1 кВт.
11. Норма амортизаційних відрахувань: виробниче обладнання 15%, будівлі 5%, вартість 1 м3 будівлі 7500 грн.
12. Послуги допоміжних цехів.
  - у складі витрат на обслуговування виробництва – 50% від заробітної плати за тарифом.
  - у складі витрат на управління виробництвом – 25% від заробітної плати за тарифом.
13. Адміністративні витрати і витрати на збут – 8% від виробничої собі вартості.
14. Норма рентабельності продукції А- 20%, Б – 15%, В – 22%, Г - 18%, Д – 23%, Е – 25%.
15. Податок на прибуток 18%.
16. Ефективний фонд робочого часу устаткування 4000 годин в рік.
17. Видаток освітлювальної електроенергії 2% від видатку рушійної електроенергії.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/076.00.1/Б/В.К 6.5-2023
	Екземпляр № 1	Арк 23/ 21

8. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни «Планування і контроль на підприємстві» використовуються наступні методи навчання:

за джерелами знань використовуються такі методи навчання: словесні – розповідь, пояснення, лекція, інструктаж; наочні – демонстрація, ілюстрація;

за характером логіки пізнання використовуються такі методи: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний;

за рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

Основними методами навчання є лекції, практичні заняття, метод кейсів.

Лекція - це метод навчання, який передбачає розкриття у словесній формі сутності явищ, наукових понять, процесів, які знаходяться між собою в логічному зв'язку, об'єднані загальною темою.

Практичне заняття – це форма навчального заняття, при якій викладач організує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом відповідно сформульованих завдань.

Метод кейсів – техніка навчання, що використовує опис реальних економічних, соціальних і бізнес-ситуацій. Ті, що навчаються повинні досліджувати ситуацію, розібратися в суті проблем, запропонувати можливі рішення і вибрати найкраще з них.

9. Методи контролю

Поточний контроль

В процесі поточного контролю здійснюється перевірка запам'ятовування та розуміння програмного матеріалу, набуття вміння і навичок конкретних розрахунків та обґрунтувань, опрацювання, публічного та письмового викладу (презентації) певних питань дисципліни.

Поточний контроль здійснюється шляхом опитування або тестування під час лекцій та практичних занять, а також за підсумками систематичності і активності роботи студента протягом семестру. У разі невиконання завдань поточного контролю з об'єктивних причин, студент має право скласти їх індивідуально до останнього практичного заняття. Порядок організації такого контролю визначає викладач, який проводить практичні заняття. Результати поточного контролю знань студентів заносяться до робочого журналу викладача та доводяться до відома студентів. Систематичність і активність роботи студента протягом семестру контролюються і оцінюються за такими видами роботи: відвідування лекційних занять; виступи на практичних заняттях; участь в обговоренні питань певної теми; відповіді на запитання

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/076.00.1/Б/В.К 6.5-2023
	Екземпляр № 1	Арк 23/ 21

викладача щодо їх суті; тестування; підготовка рефератів за окремими питаннями; участь у студентських конференціях, олімпіадах, конкурсах з проблем дисципліни.

Модульний контроль.

Модульний контроль здійснюється у формі контрольних робіт за окремими частинами дисципліни (модулями). Для контролю дисципліна «Планування і контроль на підприємстві» поділена на 2 модулі.

Типова структура контрольної роботи складається з таких елементів:

I. Теоретична частина – розкрити зміст теоретичних питань, можливо навести ряд показників для більш повного розкриття питання та/або тестові завдання.

II. Практична частина – здійснити розрахунок запропонованих задач та зробити необхідні висновки.

За відсутності студента на контрольному заході без поважних причин модуль вважається не опанованим. Перескладання модулів здійснюється у терміни, визначені викладачем. Результати модульного контролю доводяться до відома студентів.

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль – комплексне оцінювання якості засвоєння навчального матеріалу дисципліни за всіма видами навчальних занять. Підсумковий контроль здійснюється у формі екзамену. Основним завданням заліку та екзамену є перевірка розуміння студентами програмного матеріалу дисципліни в цілому, розуміння логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатність творчо використовувати отримані знання.

Підсумковий контроль здійснюється у тестовій формі.

У разі виконання студентом всіх видів поточних та модульних контрольних заходів семестровий контроль може проводитись без участі студента шляхом визначення сумарних результатів двох модульних контролів та результатів поточної роботи.

Для формування підсумкової оцінки знань студентів за поточною сумою балів і одержаними балами на екзамені використовується уніфікована шкала оцінювання з переведенням одержаних балів в традиційну шкалу оцінок та в оцінки ECTS.

При одержанні студентом оцінки «2» він повторно самостійно опрацьовує і письмово подає всі розв'язки модульні завдань і тестів викладачу для вирішення питання щодо формування підсумкової оцінки.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/076.00.1/Б/В.К 6.5-2023
	Екземпляр № 1	Арк 23/ 23

10. Розподіл балів

Поточне тестування та самостійна робота																Су- ма
Змістовий модуль 1								Змістовий модуль 2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	М К Р	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	М К Р	
5	5	5	5	5	5	5	15	5	5	5	5	5	5	5	15	100

Шкала оцінювання

За шкалою	Екзамен	Залік	Бали
A	Відмінно	Зараховано	90-100
B	Добре	Зараховано	82-89
C			74-81
D	Задовільно	Зараховано	64-73
E			60-63
FX	Незадовільно	Не зараховано	35-59
F		Не зараховано	0-34

11. Рекомендована література

Основна література

1. Тарасюк Г. М. Планування діяльності підприємства. Практикум: навч. посібн. з грифом МОНУ [для студ. вищ. навч. закл.] / Г. М. Тарасюк – К.: Кондор, 2004. – 266 с.
2. Тарасюк Г. М. Бізнес-план: розробка, обґрунтування та аналіз: навч. посібн. з грифом МОНУ [для студ. вищ. навч. закл.] / Г. М. Тарасюк. – Житомир : ЖДТУ, 2006. - 420 с.
3. Тарасюк Г. М. Планування комерційної діяльності: навч. посібн. з грифом МОНУ [для студ. вищ. навч. закл.] (2-е видання) / Г. М. Тарасюк. – К.: Каравела, 2008. – 400 с.
4. Тарасюк Г. М. Планування діяльності підприємства : навч. посібн. з грифом МОНУ [для студ. вищ. навч. закл.] (5-е видання) / Г. М. Тарасюк, Л. І. Шваб. – К.: Каравела, 2012. – 368 с

Допоміжна література

1. Бочко О. Ю. Основи планування діяльності підприємств невиробничої сфери : навч. посібник / О. Ю. Бочко. – К.: Кондор, 2012. – 218с.
2. Зінь Є. А. Планування діяльності підприємства : підручник / Є. А. Зінь, М. О. Турченко. – К.: ВД «Професіонал», 2014. – 320 с
3. Карпов В. А. Планування та аналіз підприємницьких проектів / В. А. Карпов. – Одеса: ОНЕУ, 2014. – 243 с.
4. Макаренко С. М. Бізнес-планування : навч.-метод. посібник для

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.09- 05.01/076.00.1/Б/В.К 6.5-2023
	Екземпляр № 1	Арк 23/23

студентів спеціальності 073 «Менеджмент» рівня вищої освіти «бакалавр» / С. М. Макаренко, Н. М. Олійник. – Херсон : ТОВ «ВКФ «СТАР» ЛТД», 2017. – 224 с.

5. Нетепчук В. В. Управління бізнес-процесами : навч. посібник /В. В. Нетепчук. – Рівне : НУВГП, 2014. – 158 с.

6. Орлов О. О. Планування діяльності промислового підприємства : підручник / О. О. Орлов. – К.: Скарби, 2015. – 336 с.

7. Орлова К. Є. Управління бізнесом : підручник [Електронний ресурс] /К. Є. Орлова. – Житомир : Державний університет «Житомирська політехніка», 2019. – 319 с. – Режим доступу: <https://learn.ztu.edu.ua>.

8. Планування і контроль на підприємстві: Конспект лекцій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра за спеціальністю 051 Економіка / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад. І. В. Макалюк. – Електронні текстові дані (1 файл: 20,2 МБ). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 241 с.

9. Планування діяльності підприємства : навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / М. А. Белов, Н. М. Євдокимова, В. Є. Москалюк та ін.; за заг. ред. В. Є. Москалюка. Київ : КНЕУ, 2017. 252 с.

10. Планування і контроль на підприємстві: Навчальний посібник./ За ред.. М.О. Данилюка. Львів: « Магнолія 2006», 2017. 328с

11. Планування та прогнозування в умовах ринку : навч. посіб. / Під ред. д.ф.н., проф. В. Г. Воронкової. –К.: ВД «Професіонал», 2016. – 608 с.

12. Турченко М. О. Планування діяльності АТП : підручник / М. О. Турченко, М. Д. Швець, М. Є. Кристопчук. – Рівне : НУВГП, 2013. – 299 с.

13. Шимко О. В. Планування діяльності підприємства : Навчальний посібник / О. В. Шимко, В. С. Рижиков, С. М. Грибкова, О. І. Шимко, А. Л. Щолокова. – К. : Центр навчальної літератури, 2016. – 296 с.

12. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://www.economy.nayka.com.ua/> - журнал «Ефективна економіка».
2. <http://sepd.tntu.edu.ua/> журнал «Соціально-економічні проблеми і держава».
3. <http://lib.ztu.edu.ua/> - сайт бібліотеки Державного університету «Житомирська політехніка».
4. <http://www.smida.gov.ua> – фінансова звітність українських підприємств.
5. <http://learn.ztu.edu.ua/> - освітній портал Державного університету «Житомирська політехніка».
6. The Business Model Canvas Strategyzer AG. – Available at : URL: <https://www.strategyzer.com/canvas/business-model-canvas>.
7. Start Business Challenge PRO Платформа ефективного регулювання. – URL: <https://sbc.regulation.gov.ua>.
8. Верховна Рада України офіційний веб-портал <http://rada.gov.ua/>
9. Державна служба статистики <http://www.ukrstat.gov.ua/>
10. Сайт національної комісії з цінних паперів та фондового ринку <https://smida.gov.ua/>